

11 FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «*Laudato Si'*» —«*Lloat sigueu*»—

20 EL PARADIGMA TECNOCRÀTIC afecta el nostre estil de vida

NOTA. El *paradigma tecnocràtic* dona per fet que la ciència i la tècnica són necessàries i suficients per comprendre i interpretar tota la realitat i garantir el progrés de la humanitat.

L'ús que Francesc ha fet d'aquesta expressió —*paradigma tecnocràtic*— deu haver causat sorpresa, perquè potser nosaltres no ens havíem adonat que els progressos de la ciència i la tecnologia amaguen els riscos que ell ha descrit amb tanta precisió. Sovint els mètodes i els objectius s'han convertit en principis indiscutibles que han conformat la nostra vida i la del conjunt de la societat.

Segons aquest paradigma, gràcies al progrés científic i tecnològic hem adquirit un poder tan enorme que ens permet de satisfer uns desitjos que fa pocs anys eren inimaginables, i que ara hem convertit en necessitats (cf. *LS 106*).

Alguns productes de la tecnologia han creat un entramat summament complex que condiona el nostre estil de vida als interessos de determinats grups de poder; així mateix, algunes decisions que poden semblar intranscendents en realitat afecten el model de societat que entre tots estem construint. **«Molts problemes del món actual tenen l'origen en l'afany, no sempre prou conscient, de convertir els mètodes i els objectius de la ciència i de la tecnologia en un paradigma de concepció de la realitat que condiona la vida de les persones i el funcionament del conjunt de la societat»** (*LS 107*).

Ningú no podrà negar que, quasi sense adonar-nos-en, estem cada dia més pendents dels recursos tecnològics, de tal manera que la nostra llibertat ha disminuït, precisament perquè no podem deixar de fer allò que la tècnica ha posat al nostre abast. Uns recursos molt concrets posats al servei de la comunicació han facilitat la *comunicació a distància*, sovint en detriment de la relació interpersonal amb els qui tenim més a prop.

Per tot això, avui la idea de promoure un paradigma cultural diferent d'aquest sembla inconcebible. **«Avui l'elecció d'un estil de vida amb objectius que puguin ser, almenys en part, independents de la tecnologia, dels seus costos i del seu poder globalitzant i massificant, és una opció clarament contracultural»** (LS 108).

21 L'ECONOMIA i LA POLÍTICA regeixen la vida de la societat

El paradigma tecnocràtic s'aplica sobretot en els àmbits de l'economia i de la política, que incideixen molt directament en la vida de les persones i en el desenvolupament i el benestar de la societat. Per camins diversos, l'aplicació d'aquest paradigma ens ha fet creure que, si solucionem el problema de l'economia, no trigarem gens a resoldre els problemes mediambientals.

Alguns sectors donen per fet que els problemes de la fam i la misèria també es resoldran amb el creixement del mercat. S'enganyen i ens enganyen. **«Potser no defensaran les seves teories amb paraules, però les sostenen amb els fets: no mostren interès per uns nivells de producció més equilibrats, una distribució més equitativa de la riquesa, i una preocupació pel medi ambient i pels drets de les generacions futures. Amb els seus comportaments mostren que, a parer seu, l'objectiu de maximitzar els beneficis és suficient. Obliden que el mercat, per ell mateix, no garanteix el desenvolupament humà integral i la inclusió social»** (LS 109).

El creixement de l'economia afavoreix més els rics que els pobres, i sovint no es posa al servei del bé comú. **«S'ha aconseguit un desenvolupament extrem, malbaratador i consumista, que contrasta de manera inacceptable amb situacions persistents de misèria deshumanitzadora; i no s'impulsen amb prou celeritat la creació d'institucions econòmiques i la promoció d'iniciatives socials que permetin als més pobres l'accés regular als recursos bàsics»** (LS 109).

Sovint l'economia està en funció del benefici de poques persones, que no solen prestar atenció a les eventuais conseqüències negatives per a un ampli sector d'éssers humans que mai no podran tenir accés a aquests beneficis. Aquest és el problema: **la manca d'equitat en la distribució de la riquesa** provoca que alguns disposem de molts més recursos que els que realment necessitem, mentre d'altres, que són molts més, no tenen al seu abast allò que els és totalment indispensable per viure amb un mínim de dignitat (cf. LS 110).

«El paradigma tecnocràtic s'ha tornat tan dominant que és molt difícil prescindir dels seus recursos. [...] La nostra capacitat d'adoptar decisions, la llibertat més genuïna, i l'espai per a la creativitat, han disminuït» (LS 108).

- Has observat que alguns avenços tecnològics han repercutit negativament en el teu estil de vida? Saps com ho han provocat?
- Quins criteris determinen la producció, el mercat i el consum en els països 'desenvolupats'? Quina actitud adoptes davant d'aquesta situació?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS